

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی قم

دستورالعمل اجرایی پایان نامه های
کارشناسی ارشد

معاونت آموزشی دانشگاه

دانشجویان مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد جهت اخذ مدرک تحصیلی موظف به گذراندن واحد پایان نامه به عنوان بخشی از دوره تحصیلی خود می باشند به همین منظور و به دلیل آموختن شیوه تحقیق، دانشجویان کارشناسی ارشد علوم پزشکی قم موظفند در یکی از زمینه های مرتبط به رشته تحصیلی خویش به انجام کار تحقیقی به عنوان پایان نامه تحصیلی خود با نظر استاد راهنما مطابق مفاد این آیین نامه ارایه نمایند.

شرح فرآیند اجرای پایان نامه

ماده ۱- وظایف دانشجو :

- ۱) انتخاب واحد پایان نامه به عنوان یک واحد درسی در زمان مقرر.
- ۲) انتخاب استاد راهنما در زمان مقرر.
- ۳) تکمیل فرم های مربوط به انتخاب پایان نامه و استاد راهنما.
- ۴) پیگیری دقیق روند ثبت موضوع پایان نامه با هماهنگی استاد راهنما.
- ۵) فعالیت مستمر در خصوص اجرای پایان نامه تحت نظارت استاد راهنما .
- ۶) ارایه گزارش پیشرفت کار در حین جمع آوری اطلاعات و در زمان تجزیه و تحلیل داده ها.
- ۷) نگارش پایان نامه تحت نظارت استادان راهنما و مشاور
- ۸) پیگیری مراحل دفاع
- ۹) انجام دفاعیه و انجام اصلاحات در صورت لزوم
- ۱۰) تحویل فایل نهایی پایان نامه و مقالات مستخرج بصورت الکترونیکی و چاپی.

ماده ۲- انتخاب استاد راهنما

استاد راهنما با پیشنهاد دانشجو و موافقت استاد و تایید مدیر گروه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده از اعضای هیات علمی دانشگاه با حداقل مرتبه استادیاری تعیین می گردد.

- تبصره ۱- استاد راهنما باید سابقه حداقل مشاوره دو پایان نامه داشته باشد.

- تبصره ۲- در رشته هایی که استادیار وجود ندارد و یا تعداد استادیار در آن رشته کافی نیست می توان به صورت استثناء استاد راهنما را با تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه از بین مریدان دانشگاه که دارای حداقل ۱۰ سال سابقه کار مفید آموزشی و پژوهشی و حداقل مشاوره دو پایان نامه باشند انتخاب کرد.

ماده ۳- انتخاب استادراهنما دوم با پیشنهاد استاد راهنمای اول و از بین اعضای هیات علمی دانشگاه و تایید تحصیلات تکمیلی دانشکده بلامانع است .

- تبصره ۱ - در موارد خاص در صورت ضرورت به پیشنهاد گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، انتخاب استاد راهنمای دوم با حداقل مرتبه استادیاری خارج از دانشگاه بلامانع است.

ماده ۴- حداکثر تعداد استاد راهنما ۲ نفر است.

ماده ۵- استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و با تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده از اعضای هیات علمی دانشگاه باشد.

ماده ۶- حداکثر تعداد استاد مشاور ۲ نفر می باشد.

ماده ۷- استاد مشاور باید ترجیحاً از اعضای هیات علمی دانشگاه یا از محققین دانشگاه یا موسسات علمی و پژوهشی تحت پوشش دانشگاه و یا از صاحب نظران و محققان برجسته مرتبط با موضوع پایان نامه خارج از دانشگاه باشد.

ماده ۸ - کلیه نظرات اساتید مشاور و استاد راهنمای دوم در نهایت با موافقت استاد راهنمای اول در تدوین پایان نامه اعمال می گردد.

زمان انتخاب موضوع پایان نامه

ماده ۹ - دانشجو موظف است عنوان پایان نامه خود را در قالب طرح پیشنهادی با نظر استاد راهنما پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی مشخص و به تصویب شورای گروه آموزشی مربوطه.

- تبصره ۱- بدیهی است عواقب ناشی از عدم رعایت زمان بندی انتخاب موضوع پایان نامه طبق مقررات بعد از دانشجو میباشد.

روند ثبت طرح پیشنهادی (Proposal) پایان نامه

ماده ۱۰ - پروپوزال طراحی شده پس از تایید استاد راهنما در شورای گروه مطرح و تصویب گردد و جهت طرح در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به واحد تحصیلات تکمیلی تحویل داده شود.

ماده ۱۱ - در صورت درخواست تبدیل پایان نامه به طرح پژوهشی، پروپوزال پس از تصویب در شورای گروه، جهت طرح در شورای پژوهشی دانشکده به معاونت پژوهشی دانشکده تحویل شود.
تبصره: بدیهی است به اینگونه طرح ها هزینه ی پرسنلی تعلق نمی گیرد.

زمان انتخاب پایان نامه

ماده ۱۲- واحد پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی اخذ می گردد و تا برگزاری جلسه ی دفاعیه در نیمسال های بعدی مجددا انتخاب می شود

شرایط تغییر یا اصلاح طرح پیشنهادی پایان نامه

ماده ۱۳- هر دانشجو بعد از ثبت طرح پیشنهادی پایان نامه فقط یکبار می تواند با ذکر دلایل منطقی از طرف استاد راهنما موضوع پایان نامه خود را تغییر دهد. این تغییر باید به تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برسد. در صورت تغییر عنوان، مراحل ثبت عنوان جدید پایان نامه مجددا تکرار می شود.

- تبصره ۱- چنانچه بعنوان طرح پژوهشی مصوب گردیده باشد تابع قوانین پژوهشی می باشد.

ماده ۱۴- اصلاح عنوان پایان نامه در صورتی قابل قبول است که پایان نامه از چهارچوب مصوبه اولیه در زمینه های اهداف، روش اجرا و ... خارج نشود. اصلاح عنوان پایان نامه نیز فقط یک بار امکان پذیر است و می باید توسط دانشجو و استاد راهنما تایید و به تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام و به تصویب نهایی برسد.

تبصره: چنانچه به عنوان طرح پژوهشی مصوب گردیده باشد هرگونه اصلاح تابع قوانین پژوهشی می باشد.

شرایط تغییر اساتید راهنما و مشاور

ماده ۱۵- هر دانشجو فقط یک مرتبه مجاز به تغییر استاد راهنما می باشد که این تغییر باید با ذکر دلایل کافی و قانع کننده بوده و به تصویب تحصیلات تکمیلی دانشکده برسد.

- تبصره ۱- چنانچه بعنوان طرح پژوهشی مصوب گردیده باشد تغییر مجری تابع قوانین پژوهشی می باشد.

ماده ۱۶- در صورت عدم امکان هدایت پایان نامه توسط استاد راهنما، استاد راهنمای جدید توسط استاد راهنمای قبلی به تحصیلات تکمیلی دانشکده معرفی می شود تا در صورت تایید هدایت پایان نامه را بر عهده گیرد.

- تبصره ۱- چنانچه بعنوان طرح پژوهشی مصوب گردیده باشد تغییر مجری تابع قوانین پژوهشی می باشد.

ماده ۱۷- در صورتی که طول مدت غیبت استاد راهنمای اصلی بیش از دو پنجم مدت زمان مجاز اجرای پایان نامه باشد، این غیبت به منزله تغییر استاد راهنما تلقی می گردد.

- تبصره ۱- چنانچه بعنوان طرح پژوهشی مصوب گردیده باشد تغییر مجری تابع قوانین پژوهشی می باشد.

- ماده ۱۸- تغییر استاد/اساتید مشاور باید به پیشنهاد استاد راهنما با ذکر دلایل کافی و قانع کننده بوده و حداکثر یک مرتبه در طول پایان نامه امکان پذیر است. این تغییر باید به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برسد.
- تبصره ۱- پیشنهاد دانشجو برای تغییر استاد مشاور باید از طرف استاد راهنما انجام پذیرد.
 - تبصره ۲- چنانچه بعنوان طرح پژوهشی مصوب گردیده باشد تغییر مجری تابع قوانین پژوهشی می باشد

تعداد پایان نامه اخذ شده توسط استاد راهنما:

ماده ۱۹- تعداد پایان نامه هایی که هر استاد راهنما با حداقل مرتبه استادیاری می تواند به طور همزمان هدایت آنها را بر عهده داشته باشد یکی از موارد زیر است:

الف- دو پایان نامه دکترای تخصصی (Ph.D.)

ب- یک پایان نامه دکترای تخصصی (Ph.D.) و سه پایان نامه کارشناسی ارشد

ج- در شرایط استثنایی تصمیم گیری در خصوص هدایت همزمان پایان نامه ها بیش از هر یک از موارد بند الف و ب بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و با توجه به توانایی علمی و رعایت عدالت در تقسیم پایان نامه ها می باشد.

- تبصره ۱- اعضای هیات علمی با رتبه دانشیاری و بالاتر از موضوع ماده ۱۹ مستثنی هستند.

- تبصره ۲- مربیان با تجربه و با سابقه دانشگاه که داری حداقل ۱۰ سال سابقه کار مفید آموزشی و پژوهشی باشند می توانند حداکثر هدایت دو پایان نامه کارشناسی ارشد را به طور همزمان بر عهده گیرند.

حداقل و حداکثر زمان اجرای پایان نامه

ماده ۲۰- حداقل فاصله زمانی لازم بین ثبت (تصویب رسمی) موضوع پایان نامه تا جلسه دفاع حداقل یک نیمسال تحصیلی می باشد.

ماده ۲۱- حداکثر زمان مجاز برای اجرای پایان نامه با توجه به آیین نامه آموزشی کارشناسی ارشد تعیین می گردد.

دفاع از پایان نامه

ماده ۲۲- تکمیل بودن پایان نامه دانشجو توسط استاد راهنما به صورت کتبی به مدیر گروه اعلام می گردد.

ماده ۲۳- استاد راهنما اسامی داوران پیشنهادی را به مدیر گروه اعلام می نماید.

ماده ۲۴- پس از تایید داوران (۲ داور و ترجیحا داخلی و با تخصص مرتبط با موضوع پایان نامه) مدیر گروه با هماهنگی استاد راهنمای اول، تاریخ پیشنهادی دفاعیه را به تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می نماید.

- تبصره ۱- اعلام زمان دفاعیه حداقل دو هفته قبل از تاریخ مقرر اعلام گردد.
- تبصره ۲- مسئول تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است ظرف مدت مذکور نسبت به تعیین نماینده ی تحصیلات تکمیلی اقدام نماید.
- ماده ۲۵ - زمان و مکان برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه باید حداقل یک هفته قبل از موعد مقرر آن با اعلام کتبی به وسیله مسئول تحصیلات تکمیلی دانشکده به اطلاع استاد(ان) راهنما، مشاور و داوران برسد.
- تبصره ۱- دانشجو نیز حداقل سه روز قبل از دفاع از پایان نامه با درج آگهی در تابلو اعلانات اطلاع رسانی عمومی می نماید.

ماده ۲۶ - محل برگزاری جلسه دفاعیه پایان نامه باید در یکی از اماکن متعلق به دانشگاه علوم پزشکی قم باشد.

- تبصره ۱- چنانچه به دلایلی لازم باشد که جلسه دفاعیه پایان نامه در محلی غیر از اماکن متعلق به دانشگاه علوم پزشکی قم برگزار گردد، این موضوع به درخواست استاد راهنما و با ذکر دلایل کافی و با تایید گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده مقدور می گردد.

ماده ۲۷- در صورتی که استاد راهنما با ارایه دلایل مستند و مورد تایید گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده امکان حضور در جلسه دفاعیه را نداشته باشد می بایست برای خود از بین اساتید راهنمای دوم و مشاورین جانشین مشخص انتخاب نماید. جانشین انتخاب شده می تواند در جلسه دفاع از پایان نامه به جای استاد راهنما حضور یافته و وظایف محوله را انجام دهد.

- تبصره ۱- مدیریت جلسه دفاعیه بر عهده استاد راهنما است.

ماده ۲۸- تغییر ساعت، روز و مکان جلسه دفاع از پایان نامه فقط یک بار و با ارایه دلایل مستند و با درخواست استاد راهنما و تایید گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده امکان پذیر می باشد.

ترکیب هیات داوران پایان نامه

ماده ۲۹ - اعضای هیات داوران عبارتند از :

- الف- استاد(ان) راهنما.
- ب- استاد(ان) مشاور (در صورت وجود)
- ج- یک نفر نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده به عنوان ناظر
- د- دو نفر از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان داخل یا خارج از دانشگاه به پیشنهاد گروه و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده.

ارزشیابی پایان نامه

ماده ۳۰- وظیفه ارزشیابی پایان نامه به عهده اعضای هیات داوران است که نتیجه آن به صورت نمره پایان نامه اعلام می گردد.

ماده ۳۱- هیات داوران بلافاصله پس از جلسه دفاع، در جلسه ای بدون حضور دانشجو و میهمانان دیگر اقدام به تکمیل فرم ارزشیابی و جمع بندی و استخراج نمره پایان نامه می نمایند.

ماده ۳۲- بعد از استخراج نمره هر یک از داوران، از مجموع نمرات معدل گیری به عمل آمده و نمره جلسه دفاع پایان نامه از نمره یک تا بیست محاسبه می گردد.

✓ ارسال مقاله (Submission) برای مجلات علمی پژوهشی داخل یا خارج از کشور قبل از دفاع اجباری است و حداکثر نمره پایانامه ۱۸ نمره می باشد.

✓ چاپ مقاله یا گواهی تایید (Acceptance) قبل از دفاع اختیاری است و به شرح زیر نمره داده خواهد شد.

۱-۱- در مجلات نمایه شده در ISI : WOS ، PubMed : Medline و یا Scopus: ۲ نمره

۲-۱- در مجلات غیر از بند ۱-۱: ۱ نمره

ماده ۳۳- فرم صورتجلسه دفاع در حین جلسه تکمیل و به همراه برگه های ارزشیابی داوران به امضای هیات داوران به مسئول تحصیلات تکمیلی دانشکده جهت اقدامات بعدی تحویل می گردد.

ماده ۳۴- چنانچه دریافت نمره دانشجو از طریق هیات داوران منوط به تغییراتی در پایان نامه باشد، دانشجو موظف خواهد بود اصلاحات لازم را انجام داده و با تایید استاد راهنمای مربوطه نمره نهایی را اخذ نماید.

ماده ۳۵- در صورتی که پایان نامه، از نظر هیأت داوران غیر قابل قبول تشخیص داده شود، یا دانشجو از پایان نامه نمره غیر قابل قبول اخذ نماید دانشجو می تواند در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان نامه خود را کامل و بار دیگر در زمانی که هیأت داوران تعیین می کنند از آن دفاع نماید. دانشجویی که در حداکثر مدت مجاز نتواند از پایین نامه خود دفاع کند از تحصیل محروم می شود و مدرکی دریافت نمی کند.

ماده ۳۶- هیات داوران در پایان جلسه دفاعیه پس از شور و بررسی در خصوص اصالت و صحت پایان نامه، نمره آنرا با تاکید بر درجه به شرح زیر سطح بندی می نماید.

نمره	درجه
۲۰-۱۸/۵	عالی
۱۷-۱۸/۴۹	بسیار خوب
۱۵/۵-۱۶/۹۹	خوب

۱۴-۱۵/۴۹	قابل قبول
کمتر از ۱۴	غیر قابل قبول

- تبصره ۱- نمره پایان نامه در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می شود.

سایر موارد

ماده ۳۷- مسئولیت حقوقی کلیه مطالب مندرج در پایان نامه بر عهده استاد راهنما می باشد.

ماده ۳۸- کلیه حقوق مادی و معنوی که پایان نامه متضمن آن است (اعم از درج پایان نامه به صورت مقاله یا کتاب یا منافع مالی حاصل از کشف یا استخراج ماده یا ساخت دستگاه جدید و اتخاذ روشی نوین و خاص ...) برای استاد(ان) راهنما، مشاور و دانشجو به طور مشترک محفوظ است.

ماده ۳۹- استاد(ان) راهنما و دانشجو هنگام ارایه پایان نامه در سایر مجامع علمی و تحقیقی موظف به درج این مطلب که « این پایان نامه در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قم انجام شده است.» می باشند. در غیر این صورت حق هرگونه پیگیری بعدی برای دانشگاه محفوظ خواهد بود.

- تبصره ۱- نویسنده مسئول مقالات منتج از پایان نامه استاد راهنما خواهد بود.

ماده ۴۰- هزینه های جاری پایان نامه اعم از تهیه مواد آزمایشگاهی و آموزشی، ایاب و ذهاب، چاپ و تکثیر و سایر موارد مندرج در پروپوزال، باتوجه به دستورالعمل های وزارتخانه از اعتبارات مربوطه پرداخت می گردد.

ماده ۴۱- چنانچه پروپوزال پایان نامه بصورت طرح پژوهشی در شورای پژوهشی دانشکده و یا مرکز تحقیقاتی مصوب گردد نیازی به فرایند داوری مشابه طرح های پژوهشی ندارد، بدیهی است در این صورت هزینه ها از سوی معاونت پژوهشی قابل پرداخت است.

ماده ۴۲- چنانچه پروپوزال پایان نامه بصورت طرح پژوهشی در حوزه پژوهشی به تصویب برسد رعایت تمامی قوانین و مقررات پژوهشی الزامی است.

ماده ۴۳- طرح پژوهشی مصوب اعضای هیات علمی می تواند بعنوان پایان نامه دانشجویی مطرح شود مشروط به اینکه هزینه های پرسنلی از طرح مذکور حذف گردد.

- تبصره ۱- بدیهی است موضوع در شورای گروه مربوطه باید تصویب گردد.

ماده ۴۴- طرح های پژوهشی مذکور حتما باید از کمیته اخلاق، کد اخلاقی دریافت نمایند.

بیان